AVİM Yorum • No: 2023 / 38 • Eylül 2023

HİNDİSTAN-ORTA DOĞU-AVRUPA EKONOMİK KORİDORU

Gülperi GÜNGÖR

GÜLPERİ GÜNGÖR

9-10 Eylül 2023 tarihlerinde düzenlenen G20 Zirvesi'nde ABD, Hindistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Suudi Arabistan, Almanya, Fransa, İtalya ve Avrupa Birliği (AB) arasında Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru'nun (India □□□□□□□ East □□□□□□□ Economic Corridor, IMEC) kurulmasına yönelik bir mutabakat zaptı imzalandı. Koridorun Hindistan limanlarından deniz yolu ile Birleşik Arap Emirliklerine oradan Suudi Arabistan ve Ürdün üzerinden demir yolu ile İsraile ve İsrailden deniz yolu ile Yunanistana bağlanması öngörülmektedir.

Proje, G7 ülkelerinin gelişmekte olan ülkelerdeki altyapı projelerini finanse etmek için kurduğu Küresel Altyapı Yatırımı Ortaklığı'nın bir parçası olarak duyurulmuştur. G7 2021 zirvesinde gelişmekte olan ülkelerin altyapılarını iyileştirmek için Build Back Better World (B3W) adı altında bir destek planı[1] ilan edildiğinden bu yana, fiziksel altyapı desteği açısından gözle görülür bir girişimde bulunulmamıştı. Vaat edilen finansmanın gerçekçi olmaması (2035 yılına kadar 40 trilyon dolardan fazla) ve tüm G7 ülkelerinin tam anlamıyla taahhütte bulunmaması gibi etmenlerden ötürü B3W başarılı olamamıştır. Daha sonra, G7 2022 zirvesinde Küresel Altyapı Yatırımı Ortaklığı ismi altında yeniden markalaşan destek planı kamu ve özel sektör yatırımlarından oluşacak ortak bir girişim olarak ilan edilmiştir.

Ortaklığın ilan edilen ilk büyük projesi IMEC, Kuşak ve Yol Girişimine alternatif olarak Çini bir şekilde devre dışında bırakan ve İsraili diğer Arap ülkeleri ile birlikte öne çıkaran bir girişim olarak görülmektedir. Böylece ABD bu proje ile bir taşla iki kuş vurmuş olmaktadır. Süveyşten geçişe alternatif olarak BAE ve Suudi Arabistan'ın dahil edilmesi, İsrail'in Arap ülkeleri ile imzaladığı İbrahim Antlaşmaları ve İsrail-BAE arasında 2022 yılında imzalanan Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması gibi Ortadoğu'daki gelişmelerle uyumlu bir şekilde gerçekleşmektedir.

IMEC, ABD'nin süper güç statüsünü sürdürme için Hindistanı yanında çekme stratejisinin parçası olarak da değerlendirilmelidir. Uluslararası yaptırımların etkisi altındaki Rusya, Güney Asya pazarlarına yönelerek Hindistan ile ticaretini artırmıştır.[2] Rusya Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru ile Hint Okyanusuna açılarak tecritten kurtulmayı planlamaktadır. Hindistan ise Kuşak ve Yol Projesinin önemli bir bileşeni olan Pakistanın Gwadar Limanına alternatif olarak kendi limanlarını öne çıkarma peşindedir.

Hindistanın Yunanistan, Güney Kıbrıs, İsrail üçlü platformuna dahil edilmesi planı, Pakistana desteği dolayısıyla Azerbaycana karşı Ermenistana askeri teçhizat satışı IMECin Türkiyeyi atlayarak İsrailden Yunanistana bağlanması hakkında da bir fikir vermektedir.

Türkiye ise hem Orta Koridorun teşvikinde aktif rol almaktadır hem de Bakü Tiflis Kars demiryolu ile Kuzey Güney Koridoru bağlantısında önemli konumdadır. Karadeniz'le bağlantı sağlayan Boğazlar, Avrupa'ya olan ticaretin önemli bir parçasını oluşturur. Türkiye, IMEC projesinin geliştirilmesi için Katar ve Irak'ı dahil ederek, bu proje kapsamında Türkiye üzerinden geçişin sağlanmasını önermiştir. Bu doğrultuda Türkiye, Basra'dan Türkiye'ye demiryolu bağlantısını sağlayacak Irak'ın "Kalkınma Yolu Projesi"ni ön plana çıkarmıştır.

Kuşak ve Yol Projesi kamu harcamalarını artırması ve devasa nüfuslu iç pazarına yönelik üretimi artırma yeteneği sayesinde 2008 krizini daha az sancılı atlatan Çinin en iddialı politikalarından biri olmuştur. Çin, birçok ülkede yürütülen bu altyapı projelerine toplamda 1 trilyon dolardan fazla yatırım yapmıştır.[3] Eylül 2023 itibarıyla Kuşak ve Yol Projesine dahil olan 154 ülke bulunmaktadır, bu rakam Birleşmiş Milletler in 193 üye devletinin yüzde 80'ini oluşturmaktadır.[4]

IMEC ise şimdilik bir siyasi taahhüt olarak ortaya konulmuştur. Zamanlamasının Çinin önümüzdeki ay düzenlemeyi planladığı Kuşak ve Yol Girişimi'nin 10. yıl dönümünü kutlanacağı Kuşak ve Yol Uluslararası İşbirliği Forumunun hemen öncesine rastlaması da herhalde tesadüfi olmamıştır. IMEC mutabakat zaptını imzalayan katılımcılar bir eylem planı geliştirmek için 60 gün içinde bir araya gelmeyi planlamaktadırlar.[5] Kuşak ve Yol Girişimi dünya genelinde geniş bir coğrafi kapsama sahipken, IMEC projesinin başarılı olabilmesi için dışlayıcı değil küresel düzeyde işbirliğini teşvik edici olması, ayrıca, projenin kapsamı, finansmanı ve teknik detayları gibi önemli konuların açıkça belirlenmesi ve planlanması gerekmektedir.

**Fotoğraf: The Epoch Times*

[1] Gülperi Güngör, G7 Zirvesi Batının "Daha İyisini" İnşa Edebileceğini Kanıtlıyor Mu? *AVİM* , 28 Haziran 2021, https://avim.org.tr/tr/Yorum/G7-ZIRVESI-BATI-NIN-DAHA-IYISINI-INSA-EDEBILECEGINI-KANITLIYOR-MU

[2] Gülperi Güngör, Uluslararası Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru ve Bölgesel Etkileri, *AVİM* , 28 Temmuz 2023, https://avim.org.tr/tr/Yorum/ULUSLARARASI-KUZEY-GUNEY-ULASTIRMA-KORIDORU-VE-BOLGESEL-ETKILERI

[3] NC Bipindra, China Completes 10 Years Of $1.4 Trillion BRI Project; Puts South Asia, Barring India & Bhutan, In A Bind, *Eurasian Times*, July 23, 2023, https://www.eurasiantimes.com/china-completes-10-years-of-1-4-trillion-bri-project-puts/

[4] Shannon Tiezzi, How Chinas Belt and Road Took Over the World, *The Diplomat*, September 12, 2023, https://thediplomat.com/2023/09/how-chinas-belt-and-road-took-over-the-world/

[5] Memorandum of Understanding on the Principles of an India Middle East Europe Economic Corridor, *The White House*, September 9, 2023, https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/09/09/memorandum-of-understanding-on-the-principles-of-an-india-middle-east-europe-economic-corridor/

Yazar Hakkında :

Gülperi Güngör, 2015 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2020 yılında ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Bölümü □□□□□ yüksek lisans derecesini almıştır. Ocak 2020 □□□□□□□□□□ katılmıştır. Güngör, Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde doktor adayıdır. Mart 2025 sonrasında doktora çalışmasını yürütmek üzere Sheffield Üniversitesi'nde bulunan Güngör, AVİM'de Gayrimukim Uzman olarak görev yapmaya başlamıştır.

Atıfta bulunmak için: GÜNGÖR, Gülperi. 2026. "HİNDİSTAN-ORTA DOĞU-AVRUPA EKONOMİK KORİDORU." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2023 / 38. Eylül 19. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/HINDISTAN-ORTA-DOGU-AVRUPA-EKONOMIK-KORIDORU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır